

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

(повна назва підрозділу)

**КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ЛІТЕРАТУРИ
ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ**

(повна назва кафедри)

Код РПНД 72077

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

Сергій Слободян
Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

УКРАЇНСЬКА ДІАЛЕКТОЛОГІЯ
UKRAINIAN DIALECTOLOGY

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)
тип дисципліни _____ обов'язкова
мова викладання _____ українська

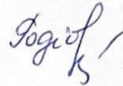
Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська діалектологія» скерована на підготовку фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності А4 Середня освіта, освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))».
« 6 » травня 2025 р. 17 с.

Розробник: *Каленюк Світлана Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання*

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Українська діалектологія» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант

Інна РОДІОНОВА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Українська діалектологія» розглянуто на засіданні кафедри української мови, літератури та методики навчання
Протокол № 5 від « 6 » травня 2025 р.

В. о. завідувача кафедри

Лілія РУСКУЛІС

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Українська діалектологія» розглянуто Навчально-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 5 від « 13 » травня 2025 р.

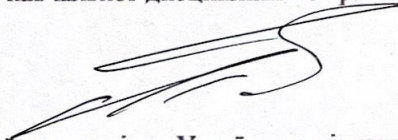
Голова

Лілія РУСКУЛІС

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Українська діалектологія» погоджено з навчальним відділом

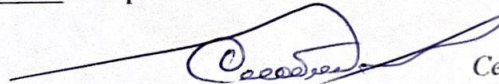
Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Українська діалектологія» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 5 від « 21 » травня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025
© Каленюк С. О., 2025

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	5
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	6
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	6
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	6
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	6
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування</i>	10
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	11
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	14
<i>9. Засоби навчання</i>	15
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	16

ВСТУП

Анотація

У процесі вивчення дисципліни «Українська діалектологія» відбувається практичне оволодіння українською літературною мовою, засноване на вивченні її системи й підсистем – лексико-семантичної, фразеологічної, орфографічної, фонетичної і граматичної; ознайомлення з українськими говорами та їхніми особливостями, на основі яких сформована сучасна українська літературна мова.

Ключові слова: *сучасна українська літературна мова, мовлення, норми мови, нормативність, мовна система, лінгвістичні поняття.*

Summary

In the process of studying the discipline «Ukrainian» practical mastery of the Ukrainian literary language, based on the study of its system and subsystems - lexical-semantic, phraseological, orthographic, phonetic and grammatical, as well as regularities that determine the use of certain means of expression in accordance to modern norms takes place; acquaintance with Ukrainian dialects and their features, on the basis of which the modern Ukrainian literary language is formed.

Key words: *modern Ukrainian literary language, speech, language norms, normativeness, language system, linguistic concepts.*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань А Освіта	<i>Обов'язкова</i>	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Електронна адреса РПНД на сайті Університету	Спеціальність А4 Середня освіта, Освітня програма «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))».	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 90		Лекції	
		15 год.	3 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4		Практичні, семінарські	
		15 год.	3 год.
		Лабораторні	
	0 год.		0 год.
	Самостійна робота		
	60 год.	84 год.	
	Індивідуальні завдання: 0 год.		
	Вид контролю: залік		
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Українська діалектологія» полягає у формуванні низки компетентностей:

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ПК 8. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладі середньої освіти.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є курси: психолого-педагогічного спрямування «Вступ до професії вчителя-філолога», «Вступ до мовознавства», що забезпечує з'ясування лінгвістичних основ шкільного курсу української мови; «Академічна доброчесність», що є міждисциплінарним.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування й розвиток у студентів таких програмних результатів навчання:

РН1. Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН4. Здійснює добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку.

РН7. Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН13. Демонструє знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 1. Знає сучасні філологічні засади навчання української мови та літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Діалектологія як розділ мовознавства

Змістовий модуль 1. Діалектне членування української мови.

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання української діалектології.

1. Джерела та методи вивчення народних говорів. Зв'язки з історією, етнографією, ономастикою.
2. Вивчення української мови у просторовій проекції.
3. Діалектне членування української мови.
4. Історія формування українських говорів та наріч.
5. Питання походження територіальної диференціації української мови в історії вітчизняної діалектології.
6. Історія групування говорів.
7. Говірки Середньої Наддніпрянщини – основа сучасної української літературної мови.
8. Взаємодія народних говорів з новою українською літературною мовою.

Література [1], стор. 8–64; [2], стор. 4–78; [10], стор. 6–16, 35–49.

Тема 2. Історія української діалектології.

1. Загальні відомості про розвиток діалектологічних досліджень в Україні від перших діалектологічних спостережень XVIII ст. до сучасного їх стану (простежується розширення проблематики та географії досліджень, удосконалення методики опрацювання діалектного матеріалу і т. ін.),
2. Огляд лексикографічних та лінгвогеографічних праць, монографічних досліджень з української діалектології, вклад окремих учених та наукових шкіл у розвиток цієї галузі мовознавства.

Література [1], стор. 8–64; [2], стор. 22–78; [10], стор. 16–18, 50–61.

Тема 3. Українська діалектна лексикографія

1. Упорядкування методики лексикографічної роботи.
2. Загальні та тематичні діалектні словники.
3. Сучасна вітчизняна лінгвістична географія.
4. Упорядкування методики лінгвогеографічних досліджень.
5. «Атлас української мови» та регіональні атласи.
6. Актуальні завдання української діалектології

Література [1], стор. 65–70; [2], стор. 79–95; [10], стор. 31–34, 149–159.

Змістовий модуль 2. Фонетичні та лексичні особливості говорів української мови.

Тема 1. Фонетичні особливості говорів української мови.

1. Історичний розвиток фонетичної системи українських говорів. Розвиток етимологічних *о, *е в новозакритому складі на діалектному ґрунті.
2. Історичний коментар до рефлексів давнього *ѣ в говорах української мови.
3. Розвиток давніх голосних *у, *і на діалектному ґрунті.
4. Еволюція давнього голосного *m.

5. Кількісний та якісний склад українського діалектного консонантизму в історичному розвитку.

Література [1], стор. 72–84; [2], стор. 98–102; [10], стор. 21–24, 71–100.

Тема 2. Українська діалектна лексика.

1. Історичний розвиток лексичної системи українських говорів.
2. Діалектизми в українській літературній мові.

Література [1], стор. 85–92; [2], стор. 104–110; [10], стор. 18–21, 62–71.

Змістовий модуль 3. Морфологічні та синтаксичні особливості говорів української мови

Тема 1. Морфологія діалектної української мови.

1. Історичний розвиток системи словозміни українських говорів.
2. Історія типів відмін та відмінкових форм іменників української народної мови.
3. Еволюція відмінкових форм прикметників в українській діалектній мові.
4. Історія форм особових, зворотного та неособових займенників в українських говорах.
5. Формування діалектних особливостей українського дієвідмінювання.
6. Історія форм минулого часу української народної мови.
7. Еволюція форм вираження майбутньої дії.
8. Історія парадигми умовного способу.

Література [1], стор. 96–120; [2], стор. 106–115; [10], стор. 24–29, 100–137.

Тема 2. Синтаксичні особливості говорів української мови.

1. Діалектний синтаксис.

Література [1], стор. 124–145; [2], стор. 123–160; [10], стор. 30–31, 138–149.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				усього	у тому числі			
Лек		пр	лаб	с.р.	лек		пр	лаб	с.р.	
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Діалектологія як розділ мовознавства										
Змістовий модуль 1. Діалектне членування української мови.										
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання української діалектології.	12	2	2	–	8	10	2	1		7
Тема 2. Історія української діалектології	12	2	2	–	8	10				10
Тема 3. Українська діалектна лексикографія.	6	1	1	–	4	10				10
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	30	5	5	–	20	30	2	1		27
<i>Усього годин</i>	30	5	5	–	20	30	2	1		27
Змістовий модуль 2. Фонетичні та лексичні особливості говорів української мови										
Тема 1. Історичний розвиток фонетичної системи українських говорів.	15	2	2	–	11	20	1			19
Тема 2. Українська діалектна лексика.	15	2	2	–	11	10		2		8
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	4	4	–	22	30	1	2		27
<i>Усього годин</i>	30	4	4		22	30	1	2		27
Змістовий модуль 3. Морфологічні та синтаксичні особливості говорів української мови										
Тема 1. Морфологія діалектної української мови.	15	4	4	–	7	15				15
Тема 2. Діалектний синтаксис.	15	2	2	–	11	15				15
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	30	6	6	–	18	30				30
<i>Усього годин</i>	30	6	6		18	30				30
<i>Разом за курсом</i>	90	15	15	0	60	90	3	3		84

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Вступ. Діалектологія як розділ мовознавства	2	1
2	Історія української діалектології	2	-
3	Українська діалектна лексикографія.	1	-
4	Історичний розвиток фонетичної системи українських говорів.	2	-
5	Українська діалектна лексика	2	2
6	Морфологія діалектної української мови.	4	-
7	Діалектний синтаксис.	2	-
	<i>Разом</i>	15	3

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – *2 год. / 1 заняття*;
- виконання проєктних завдань – *3–5 год. / 1 проєкт*;
- підготовка до тестового контролю – *2–4 год. / 1 тест*;
- підготовка до підсумкового контролю – *10 год. / 1 захід*
- підготовка до колоквиуму – *10 год. / 1 захід*

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість Годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	14	4
2	Виконання проєктних завдань*	16	30
3	Підготовка до тестового контролю	10	20
4	Підготовка до підсумкового контролю	10	10
5	Підготовка до колоквиуму з письмовою роботою	10	20
	<i>Разом</i>	60	84

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

- 1) на лекційних заняттях:
 - лекція;
 - пояснення;
 - дискусія;
 - диспут;
 - ілюстрування;
 - демонстрація;

- 2) на практичних заняттях:
- практична робота;
 - фронтальне опитування;
 - частково-пошуковий метод;
 - спостереження.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (лише для студентів денної форми навчання);
- тестові роботи;
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- колоквиум.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, тест, проєкт, колоквиум) (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також підготовки дослідницьких матеріалів до колоквиуму.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Усні відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (15</i>	

	<i>відповідей по 2 бали).</i>
--	-------------------------------

Тестові роботи	Критерії оцінювання
5	Студент надав 10 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 100 %.
4,5	Студент надав 9 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 90 %.
4	Студент надав 8 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 80 %.
3,5	Студент надав 7 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 70 %.
3	Студент надав 6 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 60 %.
2,5	Студент надав 5 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 50 %.
2	Студент надав 4 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 40 %.
1,5	Студент надав 3 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 30 %.
1	Студент надав 2 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 20 %.
0,5	Студент надав 1 правильну відповідь на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 10 %.
0	Студент не надав жодної правильної відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 0 %.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (3 роботи по 5 балів).</i>

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
5	Студент правильно виконує завдання в установленій термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
4	Студент правильно виконує завдання в установленій термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
3	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
2	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить

	експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (6 робіт по 5 балів).</i>

Контрольна Робота	Критерії оцінювання
ДФН 15–13 ЗФН 39–30	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно визначає наявність помилок у текстах. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 12–10 ЗФН 29–20	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно визначає наявність помилок у текстах. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 9–7 ЗФН 19–10	Робота виконана з огріхами в складанні тексту на задану тематику, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо визначення помилок у тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 6–4 ЗФН 9–6	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в складанні текстів на задану тематику (III рівень складності). Завдання щодо визначення порушень норм літературної мови в тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3–1 ЗФН 5–1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Роботу не виконали.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (для ДФН) / 39 балів (для ЗФН)</i>

Колоквіум із письмовою роботою (дослідженням)	Критерії оцінювання
10	Студент ретельно проводить аналітичний огляд літератури, самостійно організовує експеримент, правильно здійснює обробку його результатів, робить логічні та аргументовані висновки, вказує на перспективи їхнього застосування рішення в подальшій практичній діяльності, а також правильно із мовного й технічного поглядів

	оформлює думки у вигляді письмової роботи.
9–7	Студент ретельно проводить аналітичний огляд літератури, самостійно організовує експеримент, правильно здійснює обробку його результатів, робить логічні висновки, проте без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень, а також правильно із мовного погляду оформлює думки у вигляді письмової роботи. Допускається незначна кількість технічних огріхів.
6–4	Студент поверхнево чи з певними неточностями проводить аналітичний огляд літератури, виявляє труднощі під час організації експерименту, проте правильно здійснює обробку його результатів, робить висновки, проте без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень, а також правильно із мовного погляду оформлює думки у вигляді письмової роботи. Допускається незначна кількість технічних огріхів.
3–2	Студент поверхнево чи з певними неточностями проводить аналітичний огляд літератури, виявляє труднощі та допускається грубих помилок під час організації експерименту, помилково оброблює його результати, робить висновки без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень. Допускається незначна кількість мовних і технічних огріхів під час оформлення тексту письмової роботи.
1	Студент проводить аналітичний огляд літератури, експеримент та здійснює обробку його результатів із подальшим оформленням у вигляді письмової роботи з допомоги викладача
0	Студент не підготував дослідження або надав на перевірку викладачеві роботу не власного авторства.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	15x2 бали = 30 балів	3x2 бали = 6 балів
Самостійна (проектна) робота	6x5 балів = 30 балів	6x5 балів = 30 балів
Колоквіум із письмовою роботою	1x10 балів = 10 балів	1x10 балів = 10 балів
Тестування	3x5 балів = 15 балів	3x5 балів = 15 балів
Контрольна (письмова) робота	1x15 балів = 15 балів	1x39 балів = 39 балів
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	2
	T2	Відповідь на практичному занятті	2		

		Проект	10	Проект	10
	Т3	Відповідь на практичному занятті	2		
		Проект	5	Проект	10
	ПМК	Тест	10	Тест	10
ЗМ 2	Т1	Відповідь на практичному занятті	2		
		Проект	5		
	Т2	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	2
		Проект	5	Проект	10
ПМК	Тест	10	Тест	10	
ЗМ 3	Т1	Відповідь на практичному занятті	4 (2 б.*2)		
	Т2	Відповідь на практичному занятті	2		
		Проект	5	Проект	5
	ПМК	Тест	10	Тест	5
Колоквіум			10	Колоквіум	10
Контрольна робота			14	Контрольна робота	26
Підсумковий контроль		Залік		Залік	
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім графічні засоби, а саме друковано-роздатковий матеріал у вигляді ілюстративних таблиць, опорних схем, рисунків; мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи, сеанси гіпнозу, рекламні та політичні відеоролики тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечних фонд Університету та електронні репозитарії світу, а також різноманітні лінгвістичні фактажі для проведення експериментів (текстові та відеоматеріали).

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Аркушин Г. Л. Західнополіська діалектологія: навч. посіб. з регіональної діалектології для студентів спеціальності «Українська мова та література». Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 257 с. URL: <https://cutt.ly/NUv8PoM>.
2. Бевзенко С. П. Українська діалектологія. К. : Вища школа, 1980. 233 с.
3. Гриценко П. Ю. Ареальне варіювання лексики. К. : Наукова думка, 1990. 272 с.
4. Матвіяс І. Г. Українська мова і її говори. К. : Наукова думка, 1990. 169 с.
5. Мойсієнко В. Історична діалектологія української мови. Північне (поліське) наріччя: підручник. К. : ВЦ «Академія», 2016. 284 с. URL: <https://cutt.ly/SUuxCMA>.
6. Монахова Т. В. Українська діалектологія: навч. посіб. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. 128 с. URL: <https://cutt.ly/MUuzKfM>.
7. Сердега Р. Л., Сагаровський А. А. Українська діалектологія: навч. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 156 с. URL: <https://cutt.ly/OUuzCNZ>.
8. Торчинська Н. М. Українська діалектологія: навч. посібник. Хмельницький, 2017. 158 с. URL: <https://cutt.ly/RUUvatQ>.
9. Шеремета Н. П. Українська діалектологія: практичні заняття. Навч. посіб. Кам'янець-Подільський: КПДУ, ІВВ, 2005. 124 с.
10. Шеремета Н. П., Каленюк С. О. Українська діалектологія: навч.-метод. Посіб. Кам'янець-Подільський, 2023. ТОВ «Друкарня «Рута», 186 с.
11. Яким М. Б. Українська діалектологія: навч.-метод. посіб. Дрогобич : Коло, 2003. 48 с.

ДОДАТКОВА

12. Баденкова В. М. Лексика традиційної народної медицини в українських говірках Інгульсько-Бузького межиріччя: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 – українська мова. Запоріжжя, 1999. 20 с.
13. Баденкова В. Назви хліба в українських говірках Бузько-Інгульського ареалу. *Слов'янська писемність у контексті християнської культури : матеріали круглого столу до Дня слов'янської писемності та культури*; [за заг. ред. Н. В. Коч]. Миколаїв, МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2013. С. 15–23.
14. Бичко З. М. Діалектна лексика Опілля. Львів, 1997. 136 с.
15. Бичко З. М. Перспективи взаємостосунків української літературної мови та діалектів. *Лінгвістика: Збірн. наук. праць*. Луганськ : Альма матер. 2003. Вип. І. С.89–93.
16. Березовська Г. Г. Українська діалектологія: навчальний посібник. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2015. 154 с. URL: <https://cutt.ly/UUuz8rW>.
17. Ващенко В. С. Лінгвістична географія Наддніпрянщини: Лексичні матеріали. Дніпропетровськ, 1968. 158 с.
18. Волинські говірки Хмельниччини. Збірник діалектних текстів: навчально-методичний посібник / Упоряд.: Коваленко Н. Д., Коваленко Б. О. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Рута», 2019. 344 с.
19. Говірки Чорнобильської зони. Системний опис / П. Ю. Гриценко, Г. В. Воронич, Л. І. Дорошенко, О. А. Малахівська, Л. А. Москаленко, М. В. Поістогова, Н. П. Прилипко, Л. В. Рябець, О. В. Юсікова; НАН України. Ін-т укр. мови. К. : Довіра, 1999. 271 с.
20. Кобринська Г., Рябець Л. Українська діалектологія: витоки та перспективи. *Українська мова*. 2018. № 4. С. 92–100.
21. Коваленко Н. Д. Фраземіка говірок Західного Поділля: монографія. Кам'янець-Подільський: Буйницький О.А., 2011. 176 с.

22. Коваленко Н. Д., Шеремета Н. П. Практикум з проведення діалектологічних досліджень: *навчально-методичний посібник*. Кам'янець-Подільський: Друкарня Рута, 2013. 160 с.
23. Коваленко Н. Д., Щегельський В. В. Фольклорно-діалектологічна практика: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Буйницький О. А., 2015. 140 с.
24. Матвіяс І. Г. Українська мова і її говори. К.: Наук. думка, 1990. 168 с. URL: <https://cutt.ly/VRhIQrj>.
25. Прокопчук Л. В. Українська діалектологія: навчальний посібник для студентів галузі знань 0203 Гуманітарні науки напряму підготовки 6.020303 Філологія. Українська мова і література. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2013. 190 с. URL: <https://cutt.ly/GUuxc0u>.
26. Студії з діалектології. Матеріали і дослідження. Вип. 1. К.: КММ, 2017. 281 с.
27. Шеремета Н. Вивчення лексики подільських говірок: методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський: ІВВ Кам'янець-Подільського держ. ун-ту, 2005. 52 с.
28. Шеремета Н. П., Коваленко Н. Д. Навчальна практика з діалектології: *навчальний посібник*. Кам'янець-Подільський: КПДУ, ІВВ, 2003. 84 с.
29. Zielinska A. Mowa pogranicza. Język na Pograniczach / Anna Zielinska (redaktor naczelna), Wiesław Boryś, Iryda Grek-Pabisowa. Warszawa. 2013. 454 s. URL: <https://cutt.ly/9Uv9VXi>.
1. Перелік діалектних словників. URL: <https://cutt.ly/8Ug8s2i>.
2. Перелік лінгвогеографічних джерел. URL: <https://cutt.ly/IUg8GXW>.
3. Перелік хрестоматій українських діалектних текстів. URL: <https://cutt.ly/2Ug8pfQ>.
4. Програма для збирання сільськогосподарської лексики говірок Центральної Слобожанщини: навчально-методичні матеріали для студентів укр. відділення філол. фак-ту / укл. Р. Л. Сердега. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. 36 с. URL: <https://cutt.ly/JUg8gDc>.

Довідникова література

Збірники текстів, хрестоматій з діалектології української мови

1. Бідношия Ю. І., Дика Л. В. Говірки Бориспільщини: Сучасні діалектні тексти та пам'ятки мови. К., 2008. 480 с.
2. Говірка села Машеве Чорнобильського району. К.: Довіра. Ч. 1: Тексти [уклад.: Ю. І. Бідношия, Л. В. Дика]. 2003. 455 с.
3. Говірка села Машеве Чорнобильського району [Текст]. К.: Довіра. Ч. 2: Тексти / уклад.: Г. В. Воронич, Л. А. Москаленко, Л. Г. Пономар. 2003. 607 с.